

Hit által igazulunk meg

Időpont: Szentháromság ünnepe utáni 10. vasárnap – 1954. augusztus 22.

Alapige: Róm 4,2-8

„Mert ha Ábrahám cselekedeteiből igazult meg, van mivel dicsekedjék, de nem az Isten előtt. Mert mit mond az írás: Hitt pedig Ábrahám az Istennek, és tulajdoníttatik az ő néki igazságul. Annak pedig, a ki munkálkodik, a jutalom nem tulajdoníttatik kegyelemből, hanem tartozás szerint; ellenben annak, a ki nem munkálkodik, hanem hisz abban, a ki az istentelent megigazítja, az ő hite tulajdoníttatik igazságul. A mint Dávid is boldognak mondja azt az embert, a kinek az Isten igazságot tulajdonít cselekedetek nélkül. Boldogok, a kiknek megbocsáttattak az ő hamisságaik, és a kiknek elfedeztetek az ő bűneik. Boldog ember az, a kinek az Úr bűnt nem tulajdonít.”

Csak az igaz ember üdvözülhet. Senki sem vonja kétségbe ennek igazságát. Amennyire egységes az emberiség állásfoglalása ebben a kérdésben, annyira eltérő a válasz arra a kérdésre: Hogyan lehet igazzá az ember Isten előtt? Általában háromféle választ ad az ember erre a kérdésre. A legnagyobb csoport abban a meggyőződésben él, hogy csak tudni és akarni kell a jót, egy kis emberi erőfeszítéssel, erkölcsi önfegyelméssel el tudja érni az ember azt a színvonalat, melyen igaz emberként megállhat Isten előtt. Már kevesebben vannak, de még mindig nagy számmal azok, akik tudatában vannak az ember gyengeségének, magukon tapasztalták meg, hogy a lélek ugyan kész, de a test erőtelen, s ezért szükségét érzik annak, hogy erkölcsi küzdelmeikben Isten segítségét igénybe vegyék, de azért még mindig abban a meggyőződésben élnek, hogy az az ember, aki él azokkal a vallásos cselekményekkel, melyeken keresztül Isten felülről való erőt áraszt az emberbe, el tudja érni azt a színvonalat, melyen igaz emberként megállhat Isten előtt. – Csak kevesen vannak, akik az Írással vallják: *„nincsen csak egy igaz is”* (Róm 3,10), s akik ezt az elvi megállapítást saját személyükre is vonatkoztatják Pállal szólván: *„tudom, hogy nem lakik én bennem (...) jó”* (Róm 7,18), s nem látnak más kivezető utat, mint hinni abban, aki az istentelent is meg tudja kegyelemből igazítani (5. v.). Az első csoport válasza ebben a szóban foglalható össze: én. A másodiké: én és az Isten. A harmadiké: csak Isten igazíthat meg. Ez a harmadik a Pál meggyőződése. Ezt fejti ki a mai szentleckében.

1. Tehát csak Isten igazíthat meg.

Pál nem elméletileg fejtegeti ezt az igazságot, hanem példákon szemlélteti. A példa mindig sokat mond, ebben a kérdésben azonban különösen sokat. A megigazulás kérdése ugyanis akkor áll elénk teljes horderejében, ha nem elvileg foglalkozunk vele, hanem konkrét személlyel kapcsolatban. Különösen szívszorogató lesz a kérdés akkor, ha nem élő, hanem már megholt emberről van szó. Az élő ember élete ugyanis még nincs lezárva, még rendezheti ügyét Istennel, a megholt számára azonban ilyen lehetőség nincs már többé, az már vagy megigazult, vagy elkárhozott. Mindenki tudja, aki kénytelen volt már megállani valamelyik kedvese sírjának partján, hogy milyen nehéz a megigazulás elvi igazságát ilyen esetben alkalmazni. Nehéz azt is mondani, hogy megigazult. Még nehezebb azt mondani, hogy elkárhozott.

Pál két elhunyt emberen mutatja be tanítását. Mind a kettő Isten népének fejedelmi alakja, nagy tekintély. Az egyik Ábrahám, a másik Dávid. A közvélemény szerint mind a kettő megigazult. Hogyne igazult volna meg, hiszen ki érdemelte volna meg az üdvösséget, ha nem Ábrahám? Az engedelmesség embere volt. Isten parancsára otthagya szülőföldjét és rokonságát, és elindult a nagy bizonytalanságba. A békesség embere volt. Azért, hogy békesség legyen közte és Lót között, nagy áldozatot hozott. Átengedte Lótnak a választást, az előnyösebb vidéket, pedig mindehhez neki lett volna joga, ő azonban a békesség kedvéért önzetlenül lemondott jogáról. A reménység embere volt. Mikor ő is, meg a felesége is megvénhedett, s emberileg le kellett tenniük arról, hogy gyermekük lehet még, nem adta fel a reménységet, hanem bízott Isten mindenhatóságában. Mindennél jobban szerette Istent, s érette zokszó nélkül hajlandó volt egyetlen fiát, Izsákot is feláldozni, s így lett az áldozat hőse, a hősi áldozat embere. Csoda-e, ha az egész nép úgy nézett fel rá, mint a hívők ősképe, és Isten is igaz embernek tekintette, barátjának nevezte (Jak 2,23). Maga Pál is megállapítja róla, hogy van mivel dicsekedjék (2. v.).

A másik példa Dávid. Ki győzné felsorolni az ő érdemeit is? Isten előtt felemelt fővel hivatkozhatott arra, hogy: Én győztem le Góliátot, s toroltam meg rajta az igaz Isten gyalázását. Én voltam kénytelen otthagyni otthonomat, családomat s bujdosni szegény legényekkel azért, mert Isten engem választott ki királlyá Izraelben. Én írtam a zsoltárokat, melyen évezredek tanultak imádkozni s énekelni Isten dicsőségére. Én készítettem a jeruzsálemi templom tervét, s gyűjtöttem össze hozzá a szükséges anyagiakat. Bizony, neki is van mivel dicsekedjék.

De ne az Isten előtt, állapítja meg Pál. A semmit el nem kendőző Szentírás ugyanis nemcsak Ábrahám és Dávid erényeiről tud, hanem mindkettőnek bűneiről is.

Ábrahám nem volt mindig az engedelmesség embere. Isten azt parancsolta neki, hogy hagyja ott nemcsak szülőföldjét, hanem rokonságát is (1Móz 12,1), ő mégis magával hozta testvérének fiát, Lótót. Nagy tehertétel is lett az útján. Később az életgond is letéríti az engedelmesség útjáról. Nem bír éhezni, s Egyiptomba megy. Bele is keveredik azután egy nagy hazugságba. Sokszor nem bizonyul az önzetlenség emberének sem. Önmaga féltése miatt Egyiptomban kiszolgáltatja feleségét is (1Móz 12,10–20), s Gэрárban megismétlődik ez a szomorú eset (1Móz 20,1–18). A reménységével is baj van. 1Móz 16 szerint segíteni akar Istennek, nem bírja kivárni Isten cselekvését, és önhatalmúlag Hágár szolgától keres utódot magának. Ezt is eléggé megkeserüli. Tizenhárom esztendeig (1Móz 16,16–17,1) nem szól hozzá Isten, s Hágár miatt felborul a családi béke. Bizony Ábrahámnak Isten előtt nem lehet dicsekedése.

Dávidnak sem lehet dicsekedése Isten előtt. Elég csak legkirívóbb bűnére utalnunk. Házasságtörő. Szerelmének férjét, Uriást, eltéteti láb alól. Gyilkos. Mit ér ilyen égbekiáltó vétkek mellett minden más érdeme?

Mindkettő Isten szemével nézve istentelen. Miként igazíthat meg ilyen bűnösöket Isten?

2. *Isten hit által igazítja meg a bűnöst.* Ábrahámnak hitét tulajdonította igazságnak, Dávidnak pedig kegyelemből büntet nem tulajdonított. Mindkettőt bibliai idézettel támasztja alá. Mindkét idézetben figyelemre méltó ez a szó: tulajdonít. Tulajdonít, és nem megállapít. Nem arról van tehát szó, hogy Isten megállapítja Ábrahámról, hogy igaz, hanem arról, hogy annak, akinek nincs saját igazsága, beszámít egy más igazságot. Nem arról van szó, hogy Isten megállapítja, hogy Dávidban nincs bűn, hanem arról, hogy kegyelemből nem számítja be neki bűnét. Mindkettő igazsága tehát ajándék. A megigazulás Isten műve, és nem emberi törekvés eredménye. Az embernek semmi része benne. Sem a jelenben, de még a jövőben sem. A felmentő ítélet nem abban a reményben hangzik el, hogy megszentelésünk pótolja majd azt, ami most még hiányzik belőlünk. Minden Isten bűnbocsátó kegyelmén alapszik. Ezt a bűnbocsátó, megigazító kegyelmet az ember hite által sajátítja el. A megigazulás tehát hit által történik, de nem a hitért, mintha a hit valami emberi tevékenység, érdemszerző, megigazító jó cselekedet lenne.

Milyen ez a hit? Nem valami általános istenhit. Ábrahám is nem Istenben hitt, hanem Istennek hitt. Hitt Isten ígéretének. Isten fő ígérete a Messiás s a benne megígért bűnbocsánat. Ábrahám és Dávid is tehát Isten bűnbocsátó kegyelmében, az istentelen kegyelemből való megigazulásának lehetőségében s az ezt hozó Messiásban hitt. Maga Jézus állapítja ezt meg róluk. Ábrahámról így szól Jn 8,56-ban: „Ábrahám, a ti atyátok örvendezett, hogy meglátja az én napomat; látta is, és örült.” Dávidról pedig Lk 20,41–44-ben állapítja meg, hogy Krisztust Urának nevezi. Így igaz mind a két esetben, amit Pál mond, hogy aki hisz abban, aki az istentelent megigazítja, az ő hite tulajdoníttatik igazságnak, s az Úr büntet nem tulajdonít neki.

3. Ha ez a helyzet, akkor van ennek a helyzetnek egy csodálatos örömmüzenete is: *Mindenki megigazulhat tehát.* Senkinek sem kell elvesznie bűneiben. Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözljön (1Tim 2,4), s ezért adta e világra egyszülött Fiát, hogy az ő vérében mindenki számára készen legyen a bűnbocsánat. Csak hittel meg kell ragadni! Épp ezért senki sem a bűnei miatt kárhozik el, hanem csak a hitetlensége miatt. Épp ez az evangélium. Ha Istennel szemben a cselekedetek, az érdem álláspontjára helyezkedünk, s viszontszolgálat alapján akarunk megigazulni, akkor a rövidebbet húzzuk, mert akkor nincs kegyelem, csak jog, ha pedig a jog érvényesül, akkor mi elveszünk.

Mindez Pál apostol számára nem csupán elméleti teológiai igazság, hanem személyes élmény is. Önmagán tapasztalta, hogy Isten az istentelent is meg tudja igazítani. Így lett belőle, a Krisztus ellenségéből, Krisztus apostola. Mindez velem is megtörténhetik.

Luther azt mondja, hogy a hit által azért üdvözülni az ember, mert a hit Krisztussal egyesíti a bűnös embert. Ebben az egységben a bűnös ember így szólhat: én vagyok Krisztus, az ő igazsága, győzelme, élete, s minden, ami az övé, az enyém. Krisztus viszont így szól: Én vagyok ez a szegény bűnös. Minden bűne s halála az én bűnöm és halálom. Így lesz a hit által a Krisztus igazsága a bűnös ember igazsága és üdvössége.

Hiszel-e te abban, aki az istentelent is megigazítja, s kinek kegyelme nagyobb, mint minden mi bűnünk? Ha hiszel, akkor a tied is a Krisztus igazsága s vele a bűnbocsánat, élet és üdvösség. Ámen.